

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1933 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlämnande till Svenska jordbrukskreditkassan av svenska statens obligationer till visst belopp.

I en till riksdagen den 17 februari 1933 avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition nr 124 har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta, att från riksgäldskontoret skola till Svenska jordbrukskreditkassan överlämnas svenska statens fyra procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av 5,000,000 kronor med rätt för kassan att i så måtto förfoga över obligationerna, vilka fortfara att tillhöra staten, att de må pantförskrivas såsom säkerhet för lån hos riksbanken, och med skyldighet för kassan att vidtaga åtgärder i ändamål att obligationerna varda till riksgäldskontoret återställda senast den 30 juni 1938.

Svenska jordbrukskreditkassan tillkom genom beslut av 1930 års riksdag med uppgift bland annat att ombesörja kapitalanskaffningen till jordbrukskasseorganisationens kreditrörelse. För att säkerställa jordbrukskreditkassans upplåning av kapital till erforderligt belopp överlämnades härvid till kassan såsom grundfond $4\frac{1}{2}$ procent statsobligationer till ett nominellt belopp av 15 miljoner kronor. Genom beslut av 1932 års riksdag ökades kassans grundfond med 10 miljoner kronor till 25 miljoner kronor, likaledes genom överlämnande till kassan av $4\frac{1}{2}$ procent statsobligationer.

I syfte att därigenom ernå en räntelättnad i jordbrukskreditkassans upplåning har kassans styrelse gjort framställning om vidtagande av åtgärd, varigenom kassan finge hos riksbanken belåna statsobligationer till ett belopp av 5 miljoner kronor. Detta skulle ske antingen genom att kassan medgäves rätt att belåna redan innehavda grundfundsobligationer till sagda belopp eller genom att till kassans förfogande ställdes ytterligare statsobligationer till nominellt belopp av 5 miljoner kronor.

Föredragande departementschefen har i ärendet anfört:

»Med hänsyn till jordbrukskasserörelsens betydelse för ordnande av jordbrukets kreditfråga och den livaktiga utveckling, vari denna rörelse är stadd, synes det mig vara befogat, att staten lämnar sin ytterligare medverkan för att möjliggöra för Svenska jordbrukskreditkassan att erhålla en förmånligare upplåning än som eljest för närvarande torde stå densamma till buds. Enär kassans rätt till upplåning ej får överstiga fem

gånger beloppet av kassans grundfond, skulle en pantförskrivning till särskild kreditgivare, riksbanken, av viss del av grundfundsobligationerna komma att minska kassans formella upplåningsrätt och säkerligen även dess reella lånemöjligheter. Då grundfonden genom dylik pantförskrivning i verkligheten minskas, reduceras nämligen samtidigt säkerheten för dem, hos vilka kassan häftar i skuld. I betraktande härav och jämväl för att i görligaste mån främja jordbrukskasserörelsens verksamhet, finner jag mig därför böra tillstyrka kassestyrelsens senare alternativ, att, utöver kassans nuvarande av staten tillskjutna grundfond i svenska statens obligationer till nominellt belopp av 25 miljoner kronor, ytterligare 5 miljoner kronor i dylika obligationer må ställas till kassans förfogande för att hos riksbanken belånas. Mot detta förslag hava de, som yttrat sig i ärendet, ej haft något att erinra. Lika med riksbanksfullmäktige anser jag, att den ifrågasatta ytterligare garantien bör vara av tillfällig natur. Med hänsyn härtill torde kassan böra vara skyldig vidtagna åtgärder i ändamål att berörda obligationer, vilka alltså icke skola införlivas med grundfonden utan redovisas särskilt för sig, återställas till riksgäldskontoret senast den 30 juni 1938.»

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 23 mars 1933.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 25.